

²Една, макар и непълна, библиография на публикациите на М. Балабанов вж. у Стоянов, М. Българска възрожденска книжнина. Аналитичен репертоар на българските книги и периодични издания 1806 - 1878. Т. 1. С., 1957, 7 - 9.

³Боршуков, Г. Цит. съч., с. 322 - 323; Божинов, Пл. Политически идеи и дейност на Марко Д. Балабанов в навечерието на Априлското въстание от 1876 година. - ИПр., 1997, кн. 4, 3 - 20; Константинова, Здр. Държавност преди държавата. Свръхфункции на българската възрожденска журналистика. С., 2000, 231 - 233.

⁴Симеон Варненски и Преславски. Как се представих за пръв път на дяда Илариона Макариополски. - В: Иларион Макариополски, митрополит Търновски (1812 - 1875). Биография, спомени, и статии за 50-годишнината от смъртта му. С., 1925, с. 7; За учението на М. Балабанов на о-в Халки според запазената архива на Семинарията вж. Румпос, Д. Й. Български преподаватели и ученици в Богословското училище на остров Халки (1844 - 1903). В. Търново, 2007, 134 - 138. Като последно изследване за българските учители и ученици в Богословското училище вж. Желев, Й. Един епизод от формирането и консолидирането на висшия православен клир на Българската екзархия. - В: *Sine ira et studio*. Изследвания в памет на проф. Зина Маркова. С., 2010, 146 - 177.

⁵Архив на Г. С. Раковски. Т. 1. Събрал и подредил Г. Димов. С., 1952, док.114, 115, 116, 117, 191 - 198; Т. 2. С обяснителни бележки и под редакцията на Н. Трайков. Подготвил за печат В. Трайков. С., 1957, док.273, 540 - 541, док.276, 543-545. /АР/; Трайков, В. Георги Стойков Раковски. Биография. С., 1974, с. 177; Същият. Георги Стойков Раковски. Документална летопис 1821 - 1867. С., 1990, 127 - 128; Марков, Ив. Възрожденецът Йосиф Дайнелов (1839 -1891). Варна, 2006, с. 33, 69-72. По-подробно за връзките на Раковски с цариградските българи вж. Маждракова-Чавдарова, О. Дружината на "верните приятели" в Цариград и Г. С. Раковски. - ИПр, 2004, 5-6, 187 - 212, както и посочената там литература.

⁶АР, Т. II, док. 346, с. 745.

⁷Съществуващият дух на нетолерантност и противоборство между българи и гърци е добре представен и в спомените на съвременниците вж. Ников, П. Варненски и Преславски Симеон. (Животописна скица.) - Сб. в чест на Варненския и Преславския митрополит Симеон по случай 50-годишното му архиерейско служение. С., 1922, с. 17; Симеон Варненски и Преславски. Цит. съч., с. 9;***[Арnaudов, М.] Иларион Макариополски в спомените на митрополит Василия. - В: Иларион Макариополски ..., с. 58.

⁸В архива на Раковски е запазена само още една съвместна дописка на Григорий Хилендарски и М. Балабанов от 13 март 1861 г., която обаче остава непубликувана. Вж. АР, Т. 3. Под редакцията на Н. Трайков. Подготвил за печат и обяснителни бележки В. Н. Трайков. С., 1966, док. 79, 261 - 272.

⁹АР, Т. II, док. 346, с. 748.

¹⁰Пак там, 748 - 749.

¹¹АР, Т.III, док. 79, 265 - 269.

¹²Начов, Н. Цариград като културен център на българите до 1877 година. - СбБАН, кн. XIX, Клон историко-филологически и философско-обществен. С., 1925, 125 - 127; Румпос, Д. Й. Цит. съч., 24 - 48, особ. 33 - 38; Желев, Й. Цит. съч. Вж. и посочената там литература.

¹³За просвещенските влияния във възрожденската публицистика на М. Балабанов вж. моята работа: Французские просвещенческие и антипросвещенческие влияния в возрожденской публицистике Марко Д. Балабанова. - *Bulgarian Historical Review /BHR/*, 2009, 1-2, 53 - 79.